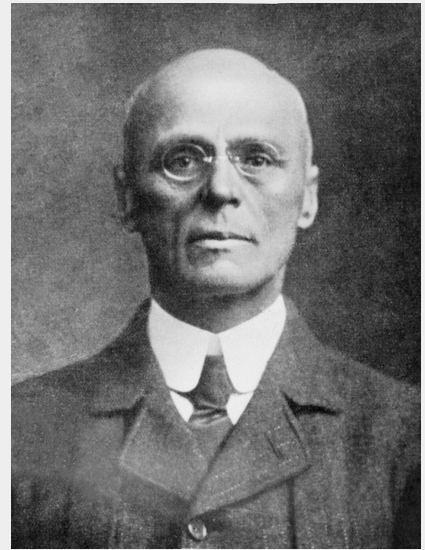

Herman Gorter

Herman Gorter (26 november 1864, Wormerveer- 15 september 1927, Brussel) was een dichter en theoreticus van het radencommunisme uit Nederland. Hij was medeoprichter en lid van de Sociaal-Democratische Partij (SDP) welke in 1918 over zou gaan in de Communistische Partij Nederland (CPN). Hij werkte met o.a. [Henriette Roland Holst](#) en [Anton Pannekoek](#) samen aan het blad *De Nieuwe Tijd*, dat aan de CPN verbonden was. In 1920 zou Gorter samen met Pannekoek met de CPN breken vanwege meningsverschillen met de politieke lijn van Lenin en uit onvrede over de ontwikkelingen in de Sovjet-Unie in het algemeen - zij zagen hierin een bedreiging voor het arbeiderszelfbestuur en kwamen tot de conclusie dat de manier waarop de bolsjewistische partij gestructureerd was en het revolutiemodel dat die hanteerde structurele problemen in zich droeg.

Lenin zou in 1920 zijn tekst *De linkse stroming, kinderziekte van het communisme*[2] (1920) schrijven, waarmee het voor de oppositie binnen de partij over de te varen koers bekeken was. Dat jaar nog zou Gorter een brief aan Lenin sturen waarin hij zijn twijfels uit over of de Communistische Partij wel in staat is om het proletariaat te leiden. In deze brief refereert Gorter nog aan Lenin als een partijgenoot, hoewel aan de toon duidelijk is dat dit vooral cynisch onderstreept dat Lenin die rol al lang achter zich heeft gelaten.

Gorter en Pannekoek zouden na het samen internationaal belangrijke vertegenwoordigers van de linkse vleugel van de communistische beweging worden en de theorie van het radencommunisme verder ontwikkelen. Hierin zijn, hoewel deze duidelijk gekenmerkt worden door een marxistische benadering, ook de nodige overlappingsen met anarchistische aanzetten te vinden.[1]

Herman Gorter, 1926

Teksten

- Kritiek op de literaire beweging van 1880 in Holland, 1897
- De algemene werkstaking in België, 1902
- [Sociaaldemocratie en anarchisme](#), 1905
- Het revisionisme in de praktijk, 1906
- [Het historisch materialisme, voor arbeiders verklaard](#), 1908
- De grondslagen van de sociaaldemocratie, 1912
- [Het imperialisme, de wereldoorlog en de sociaaldemocratie](#), 1914
- De wereldrevolutie, 1918
- Het opportunisme in de Nederlandse Communistische Partij, 1919
- [Open brief aan partijgenoot Lenin](#), 1920
- [Klassenmoraal](#), 1920
- De Algemene Arbeiders Bond, 1921
- De lessen van de Maartbeweging, 1921
- De Internationale van Moskou, 1921
- De organisatie voor de klassenstrijd van het proletariaat, 1922

Externe links

- Gorter, Herman in het [Marxists Internet Archive \(MIA\)](#) (nl)
- Gorter, Herman in het [Biografisch Woordenboek van het Socialisme en de Arbeidersbeweging in Nederland \(BWSA\)](#)

Voetnoten

- [1] Zie onder andere ook [Manifesten, het radencommunisme](#), Boucher, datum onbekend.
- [2] [De linkse stroming, kinderziekte van het communisme](#)

From:

<https://anarchisme.nl/> - **Anarchisme.nl**

Permanent link:

https://anarchisme.nl/namespace/herman_gorter

Last update: **23/11/21 13:55**